

Dosarul nr. 3ra-1013/22
2-20089404-01-3ra-04102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: A.Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, Gr.Dașchevici, A.Bostan)

Î N C H E I E R E

2 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Agenția Servicii Publice,
în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de
Svetlana Sajin, Iurie Sajin, Ivan Popescu împotriva Agenției Servicii Publice, terți
Ștefan Madan, Petru Slobodeniuc, Ion Stegarescu, Valentina Sîngerean, Irina
Șahbazov, Nadejda Juncu, Valentina Sandul, Margareta Chirilovici și Valentina
Zaicico cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil,
precum și decizia de soluționare a cererii prealabile,

împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Agenția Servicii Publice și a fost menținută hotărârea
din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 29 iulie 2020 Svetlana Sajin, Iurie Sajin, Ivan Popescu au depus
cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva
Agenției Servicii Publice cu privire la anularea în tot a actului administrativ
individual defavorabil, precum și decizia de soluționare a cererii prealabile.

În motivarea acestei acțiuni, Svetlana Sajin, Iurie Sajin, Ivan Popescu au
invocat că sunt membri ai Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 23 din orașul
Orhei, iar prin decizia din 3 aprilie 2020 „privind radierea din oficiu a persoanei
juridice inactive din Registrul de Stat al persoanelor juridice” emisă de Serviciul
înregistrare a unităților de drept Orhei a Departamentului înregistrare și licențiere a
unităților de drept al Agenției Servicii Publice, a fost decis radierea din Registrul de
stat al persoanelor juridice Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 23.

Exprimându-și dezacordul cu decizia enunțată, la data de 22 iunie 2020
reclamantii au înaintat în adresa Serviciului înregistrare a unităților de drept Orhei
al Departamentului înregistrare și licențiere al Agenției Servicii Publice, precum și
în adresa Agenției Servicii Publice în calitate de organ ierarhic superior, cerere

prealabilă, solicitând anularea deciziei din 3 aprilie 2020 „privind radierea din oficiu a persoanei juridice”.

Prin răspunsurile nr. 05-01-08-951 din 26 iunie 2020 a Serviciului înregistrare a unităților de drept Orhei și nr. 01/C01-370/20 din 6 iulie 2020 a Agenției Servicii Publice, reclamantii au fost informați că decizia din 3 aprilie 2020 poate fi anulată doar de către instanța de judecată.

În opinia sa, decizia din 3 aprilie 2020 „privind radierea din oficiu a persoanei juridice inactive din Registrul de Stat al persoanelor juridice” este neîntemeiată și urmează a fi anulată, or, potrivit art. 26 alin. (3), (4) și (5) al Legii nr.220-XV din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinderilor individuale, organul înregistrării de stat va publica gratuit pe site-ul oficial și în Monitorul Oficial un aviz cu privire la inițierea procedurii de radiere. Cererile și cerințele pot fi înaintate nu mai târziu de 2 luni de la data publicării avizului. În termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere a creanțelor și cererilor, dacă cereri și creanțe nu au fost înaintate, organul înregistrării de stat adoptă din oficiu decizia de radiere – 3 zile lucrătoare de la expirarea termenilor de depunere a creanțelor și cererilor, dacă decizia nu e emisă în acest termen, ea nu mai poate fi emisă, iar procedura urmează a fi repetată.

Reclamanții au subliniat că decizia privind radierea din oficiu a persoanelor juridice inactive a fost emisă la 3 aprilie 2020, astfel termenul de înaintare a cererilor și creanțelor urma să expire la 31 martie 2020.

Conform pct. 1 al anexei la Dispoziția nr. 1 al Comisiei pentru situații Excepționale pe durata stării de urgență, a fost suspendată curgerea tuturor termenilor de prescripție și de decădere. Termenul de înaintare a cererilor și creanțelor, prevăzut de art. 26 alin. (4) al Legii nr.220, este și el un termen de decădere, curgerea căruia a fost suspendată începând cu 17 martie 2020 și până la 16 mai 2020 prin decizia Comisiei pentru Situații Excepționale nr.1 din 18 martie 2020. Astfel, la data de 3 aprilie 2020 termenul de înaintare a cererilor și creanțelor nu era expirat, prin urmare organul înregistrării de stat nu era în drept să dispună radierea persoanei juridice.

Conform prevederilor dispoziției nr.6 din 26 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, zilele de 30 martie – 3 aprilie 2020 au fost declarate zile de odihnă. Necatând la acest fapt, decizia privind radierea din Registrul de stat al persoanei juridice inactive a fost emisă într-o zi de odihnă.

Din aceste considerente, Svetlana Sajin, Iurie Sajin, Ivan Popescu au solicitat anularea deciziei Departamentului de înregistrare și licențiere a unităților de drept Orhei al Agenției Servicii Publice din 3 aprilie 2020, privind radierea din oficiu a persoanei juridice inactive – Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr.23 și decizia privind respingerea cererii prealabile din 26 iunie 2020 cu nr.05/01-08-951.

Prin încheierea protocolară din 16 iunie 2021, în proces, în calitate de persoane terțe au fost atrași Ștefan Madan, Petru Slobodeniuc, Ion Stegarescu, Valentina Sîngerean, Irina Șahbazov, Nadejda Juncu, Valentina Sandul, Margareta Chirilovici și Valentina Zaicico.

Prin hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Svetlana Sajin, Iurie Sajin, Ivan Popescu a fost admisă, fiind anulată ca ilegală decizia Departamentului de

înregistrare și licențiere a unităților de drept Orhei al Agenției Servicii Publice din 3 aprilie 2020, dosar nr.1005606003830, privind radierea din oficiu a persoanei juridice inactive – Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 23 și decizia privind respingerea cererii prealabile din 26 iunie 2020, cu nr.05/01-08-951.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 2 iulie 2021, Agenția Servicii Publice a depus apel, care ulterior la data de 23 noiembrie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 30 iunie 2021 (f.d.199), iar hotărârea motivată a fost notificată apelantei Agenția Servicii Publice în data de 26 octombrie 2021 (f.d.224). Astfel, depunerea apelului nemotivat în data de 2 iulie 2021 (f.d.209) cât și motivarea acestuia prezentată la data de 23 noiembrie 2021 (f.d.231) sunt în termen.

Prin decizia din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Agenția Servicii Publice și a fost menținută hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că fondul just a concluzionat asupra temeinisiei acțiunii formulate de reclamant și a anulat ca ilegală decizia Departamentului de înregistrare și licențiere a unităților de drept Orhei al Agenției Servicii Publice din 3 aprilie 2020, privind radierea din oficiu a persoanei juridice inactive – Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr.23 cât și decizia privind respingerea cererii prealabile din 26 iunie 2020, cu nr.05/01-08-951.

Or, autoritatea publică apelantă a adoptat decizia privind radierea din oficiu a persoanei juridice inactive cu încălcarea prevederilor art.26 alin.(5) al Legii nr.220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, deoarece termenul de 2 luni pentru depunerea cererilor și creanțelor nu a expirat, acesta fiind suspendat pe întreaga perioadă a stării de urgență (17 martie – 15 mai 2020).

La capitolul dat, Curtea de Apel Chișinău nu a reținut poziția părții apelante în vederea casării hotărârii primei instanțe precum că, Agenția Servicii Publice a prestat servicii pe toată perioada de stare de urgență conducându-se de termenii legali din legile de rigoare, făcând referire la pct. 3 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii nr. 1 din 18 martie 2020, prin care s-a stabilit că, Agenția Servicii Publice, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, va acorda doar servicii de necesitate stringentă: eliberarea actului de identitate provizoriu; înregistrarea decesului; serviciile cadastrale, înregistrarea și licențierea unităților de drept.

Or, radierea din oficiu a persoanei juridice din Registrul de stat nu constituie un serviciu de necesitate stringentă. Mai mult, chiar și în situația în care Agenția Servicii Publice a prestat servicii pe toată perioada de stare de urgență, în situația în care prin Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020, au fost instituite mai multe măsuri de protecție în vederea prevenirii pandemiei COVID-19. Astfel, prin dispoziția nr. 3 din 23 martie 2020, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a dispus interzicerea persoanelor în vârstă de peste 63 ani, începând cu data de 25 martie 2020,

aflarea în afara domiciliului și în spațiile publice fără necesitate stringentă, cu excepția: (i) deplasărilor în interese de serviciu, atunci când activitatea nu poate fi desfășurată la distanță, (ii) deplasărilor pentru asigurarea cu produse alimentare; (iii) deplasarea pentru asistență medicală, ce nu poate fi amânată; (iv) deplasarea pentru alte motive justificate și care nu pot fi amânate (ex. decesul unui membru al familiei, necesități ale persoanelor și animalelor de companie, etc). Mai multe activități au fost interzise, în vederea reducerii riscului pandemic. Astfel, este evident că în perioada stării de urgență nu au putut fi înaintate creanțele față de Cooperativa de construcție a locuințelor nr.23, termenul de 2 luni în cauză fiind suspendat.

La caz, Svetlana Sajin, Iurie Sajin și Ivan Popescu se aflau în grupul de risc sporit cu infectarea cu COVID-19.

Astfel, prin actul administrativ contestat, reclamantii care au invocat că sunt creditorii Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr.23 au fost lipsiți de posibilitatea înaintării creanțelor față de ultima prin faptul că, decizia Departamentului de înregistrare și licențiere a unităților de drept Orhei al Agenției Servicii Publice din 3 aprilie 2020, privind radierea din oficiu a persoanei juridice inactive a fost emisă în perioada în care a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar potrivit pct.1 al Anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele factice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, instanța de apel a concluzionat că, argumentele expuse de către Agenția Servicii Publice în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată.

La data de 1 iunie 2022, Agenția Servicii Publice a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 18 iulie 2022 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința formulată împotriva acțiunii în contencios administrativ și în motivarea apelului anexate la dosar, suplimentar invocându-se că în speță au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând o hotărâre neîntemeiată de admitere a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei.

La data de 5 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia motivării recursului depus de Agenția Servicii Publice împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 24 octombrie 2022, Svetlana Sajin, Iurie Sajin, Ivan Popescu au solicitat respingerea recursului cu menținerea actelor judecătorești contestate.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 19 aprilie 2022. Dispozitivul deciziei a fost notificat recurentei Agenția Servicii Publice în data de 25 mai 2022 (vol.II,f.d.41), iar decizia motivată în data de 30 iunie 2022 (vol.II,f.d.48).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la data de 1 iunie 2022 (vol.II,f.d.43), cât și motivarea acestuia prezentată la data de 18 iulie 2022 (vol.II,f.d.54) sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Agenția Servicii Publice, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Agenția Servicii Publice.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Agenția Servicii Publice se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron